ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 4, АЛ. 3, Т. 1, 2 И 4 ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО) са:

- лицата, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност.

Лица, регистрирани като упражняващи свободна професия и/или занаятчийска дейност са лицата, определени в чл. 1, ал. 5 от ***Наредбата за обществено осигуряване на самоосигуряващите се лица и българските граждани на работа в чужбина***, а именно:

- лица, които упражняват дейност на основание на предварителна регистрация, определена с нормативен акт - нотариуси, адвокати, дипломирани експерт-счетоводители; регистрирани одитори, независими оценители, експерти към съда и прокуратурата, медицински специалисти, застрахователни агенти по чл. 313, ал. 1 от ***Кодекса за застраховането*** *и други*;
- лица, които упражняват дейност за която подлежат на облагане с патентен данък и не са еднолични търговци;
- лица, които упражняват дейност като извършват професионална дейност на свой риск и за своя сметка - дейци на науката, културата, образованието, архитекти, икономисти, инженери, журналисти и други физически лица, упражняващи свободна професия, регистрирани с ЕИК по регистър БУЛСТАТ;

- лицата, упражняващи трудова дейност като еднолични търговци, собственици или съдружници в търговски дружества и физическите лица – членове на неперсонифицирани дружества и лицата, които се облагат по реда на чл. 26, ал. 7 от ***Закона за данъците върху доходите на физическите лица*** (ЗДДФЛ).

Лицата, упражняващи трудова дейност като собственици или съдружници в търговски дружества са съдружниците в дружество с ограничена отговорност, собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност и др.;

- регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители.

Регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители са физическите лица, които произвеждат растителна и/или животинска продукция, предназначена за продажба, и са регистрирани по установения ред (Виж Фиш I.I.4).

Доходът, срокът и начинът за внасянето на здравноосигурителните вноски на лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО е определен в чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО.

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 4, АЛ. 3, Т. 1, 2 И 4 ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

Съгласно чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО *лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от* ***Кодекса за социално осигуряване*** (КСО) *се осигуряват авансово върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния месечен размер на осигурителния доход за самоосигуряващите се лица и за регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, определени със* ***Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване*** (ЗБДОО)*, и окончателно върху доходите от дейността и доходите по т. 3, през календарната година, съгласно справката към данъчната декларация по реда на чл. 6, ал. 9 от* КСО*; регистрираните земеделски стопани и тютюнопроизводители, произвеждащи непреработена растителна и/или животинска продукция, не определят окончателен размер на осигурителния доход за тази дейност; вноските се внасят за сметка на самоосигуряващите се лица до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, а окончателната осигурителна вноска най-късно в срока за подаване на данъчната декларация по чл. 50 от* ЗДДФЛ.

лицата по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО

доход, върху който се внасят вноските:

авансово върху месечен доход, който не може да бъде по-малък от минималния размер на осигурителния доход за тези самоосигуряващи се лица, определен със ЗБДОО, и окончателно върху доходите от дейността и доходите за работа без трудово правоотношение, през календарната година, съгласно справката към данъчната декларация по реда на чл. 6, ал. 9 от КСО.

размер и разпределение на вноските:

вноските са в размер, определен със ЗБНЗОК за съответната година размер, (до влизане в сила на ЗБНЗОК за 2026 г. - 8 на сто) - изцяло за сметка на лицата.

срок за внасяне на вноските:

до 25-о число на месеца, следващ месеца, за който се отнасят, а окончателната осигурителна вноска – най-късно в срока за подаване на данъчната декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ
Виж фиш I.I.8.3.
Могат да заплатят здравноосигурителните вноски авансово за избран от тях период.

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 4, АЛ. 3, Т. 1, 2 И 4 ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

ВНИМАНИЕ

Лицата по чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО, които са пенсионери също внасят здравноосигурителни вноски на основание чл. 40, ал. 1, т. 2 от ЗЗО при съобразяване с разпоредбите на чл. 40, ал. 1, т. 6 и чл. 40, ал. 8 от ЗЗО.

ДОХОД, ВЪРХУ КОЙТО СЕ ВНАСЯТ ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ

До влизане в сила на ЗБДОО за 2026 г, съгласно ***Закон за събирането на приходи и извършването на разходи през 2026 г. до приемането на Закона за държавния бюджет на Република България за 2026 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2026 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2026 г.*** се прилагат минимален месечен осигурителен доход за самоосигуряващите се лица по чл. 4, ал. 3, т. 1, 2 и 4 от КСО, определени в ЗБДОО за 2025 г. в размер на 550,66 евро (1077 лв.).

ОСИГУРИТЕЛЕН ДОХОД И ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИ ВНОСКИ ЗА ЛИЦАТА ПО ЧЛ. 4, АЛ. 3, Т. 1, 2 И 4 ОТ КОДЕКСА ЗА СОЦИАЛНО ОСИГУРЯВАНЕ

РАЗМЕР И РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА ВНОСКИТЕ

Размерът на здравноосигурителната вноска се определя със ***Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за*** съответната година - **до влизане в сила на ЗБНЗОК за 2026 г. е 8 на сто.**
Внася се за сметка на лицата.

СРОКОВЕ ЗА ВНАСЯНЕ НА ЗДРАВНООСИГУРИТЕЛНИТЕ ВНОСКИ

Здравноосигурителните вноски, които се дължат авансово, се внасят до 25-о число на месеца, следващ месеца за който се отнасят.
Окончателната здравноосигурителна вноска се превежда най-късно в срока за подаване на данъчната декларация по чл. 50 от ЗДДФЛ. (Виж фиш I.I.8.3.)

Лицата, които се осигуряват по този ред, могат да внесат авансово здравноосигурителните си вноски за избран от тях период от време на основание чл. 43 от ЗЗО.

ВНИМАНИЕ

На основание чл. 41, ал. 2 от ЗЗО при наличие на няколко публични задължения самоосигуряващите се лица по чл. 40, ал. 1, т. 2 могат да заявят кои задължения за здравноосигурителни вноски погасяват, като преди внасянето на сумите подадат заявление, съгласно приложение №8 към чл. 3 от Наредба №Н-13 от 17 Декември 2019 г. (Виж фиш IV.I.2). В този случай чл. 169, ал. 5 и 6 от ***Данъчно-осигурителния процесуален кодекс*** не се прилагат.